

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Šulverein pa deželni odbor.

(Dajle.)

Kolikor je meni znano, je v šolo pri sv. Križu vsolanih deset občin in sicer: sv. Trojica, sv. Mohor, sv. Katarina, Nimno, Plat, Rajnkovec, Slatina, Tokačevo, spodnje Sečovo in Brestovec.

Teh deset občin ima ljudi, ki bivajo doma, 4386, od teh je 4371 Slovencev in le 15 Nemcev. Razun tega biva v teh 10 občinah 118 tujcev, kateri niso nikomur prišteti. Splošnje število prebivalcev teh 10 občin znaša 4505. To število se je pokazalo pri ljudskem številjenju 1880. Te stvari so uradno dognane, istinite. Sv. Križ je precej v sredini teh 10 občin in ni mi znano, da bi ena teh bila v sosedno šolo vsolana, ali da bi bila celo iz šolskega okraja izpuščena.

V šoli pri sv. Križu je letos 560 otrok slovenskega maternega jezika vpisanih, in le šest, katerim je materni jezik nemški (čujte! čujte! desnica). Skupno število otrok je 566. Od teh v četiri razrede razdeljenih pride na eden razred 140—142, na osem razredov razdeljenih pa za eden razred 70—71.

S temi številkami je dokazana potreba, da se šola razširi. Vsled onih pogojev pa (med krajn. šolsk. svetom in šulvereinom) ne bo mogoče, da bi se 560 slovenskih otrok v materinem jeziku podučevalo in to je, kar nasprotuje državnim zakonom.

Jaz sem lani 13. januarija o „ubravnavi ljudskih šol“ dokazal, kako bi se one morale v zmislu državnih postav vrediti. Danes tega ne bom več pretresal, opomnim samo na to: zamorem pa v dokaz resnice mojega takratnega razpravljanja zdaj se na veljavno razsodbo opirati, katera mi še takrat ni bila znana. To pa je c. k. avstrij. državno sodišče. To sodišče je že večkrat razsodilo o jezikovni pravici v šolah. Tako 25. aprila 1877, 19. januarija 1880, 12. julija 1880 in 19. oktobra 1882.

Ne bom posameznih postav teh razsodb prednašal, da ne bom preobširno govoril, hočem le to omeniti, da se je državno sodišče vedno tega držalo, da se mora šolska odgoja vsakega ljudstva v njegovem maternem jeziku vršiti. Ob enem se je c. k. državno sodišče izjavilo, da ne more ozira jemati na navedene vzroke za priučenje drugega deželnega jezika, ker mora brezizjemno po pravici in postavi soditi. Razun tega pravi odlok šte. 203 naravnost, da se od drž. postave, gledé izobraževanja vsakega ljudstva v svojem maternem jeziku, tudi takrat ne sme odjenjati, ko bi za to tudi tisti prosili, ki šolo vzdržujejo. Ta odlok je tudi radi tega važen, ker je c. k. drž. sodišče ono pritožbo sprejelo, in je ni zavrglo zaradi tega, ker je bila od zasebnikov vložena, — pritožba namreč ni bila vložena po korporacijah, zastopih ali od njih manjšine. Iz primerja državljanskih zakonov državne postave o ljudskih šolah in iz razsodbe c. k. drž. sodišča izvirajo sledeča načela, na katerih se ima učenje jezika na slovenskih šolah urediti.

Na slovenskih šolah ne more za predpisane predmete drugi učni jezik biti, nego slovenski. Na vseh slovenskih ljudskih šolah se mora v vseh predpisanih predmetih in v vsakem posebej toliko ur podučevati, kakor se to po učenem načrtu za nemške šole v deželi tirja. Prikrajšanje predpisanih predmetov, ali njim odločenih ur zaradi podučevanja v nemškem jeziku ni dopuščeno. Ta načela se tudi po odloku § 6. drž. šolsk. postav ne dajo predrugčiti. Zna se pa nemški jezik, kot neobligaten predmet, v izvanrednih učnih urah, pred ali po šolskem nauku podučevati. Mera tega podučevanja, od katerega leta in koliko ur v tednu se naj podučuje, to naj določi § 6. drž. šolske postave za ljudske šole. V tem imajo krajni šolski sveti in stariši dosta priložnosti, da se odločijo za poduk v nemščini.

(Konec prih.)

Kmet, njegovo veselje in trpljenje.

(Konec.)

Da pa to z vspehom doseže, mora pridno delati, pa zraven tudi ne sme pozabiti na Boga, na katerega mora v stiskah in nadlogah vse upanje staviti. Vsak umni gospodar in boga-boječi kmet moli in dela. Moli, kakor bi mu bilo koj umreti in dela, kakor bi mislil večno živeti.

Vsak kmet mora biti v sedanjih časih tudi omikan in podučen. Pa s tem ne rečem, da bi moral kake višje šole obiskovati, zadostuje, če v mladosti pridno farno šolo obiskuje. Kdor pa se hoče nemščine učiti, ta pa naj le gre med Nemce. Dobro in hasnovito je tudi, če kmet slov. podučljive knjige in časnike prebira, tacih imamo že veliko.

Zdaj h koncu pa še pomislimo, kaj kmet v jeseni ob času sejatve trpi. Zjutraj zgodaj, ko še v časi ni petelin prvokrat zapel, že zapusti svojo posteljo. Opravši svojo jutranjo molitev, že hiti v hleve svoje živini pokladat; le-ta ga že tudi, ker je vajena njegovega zgodnjega prihoda, pričakuje. Ko se je živina do sita navžila slastne krme, že jo napreže ter hiti z zadovoljnim srcem na svoje delo. Dostikrat se še drugi ljudje po posteljah stegujejo in valjajo, ko on že zemljo obrača in za kruh skrbi. Opoludne pa skoraj nima toliko časa, da bi se on in živina do sita najedla in že je spet pri svojem delu. In zares so kmečka dela neštevilna skozi vse leto; še ni brž eno opravljeno, ponuja se mu že deset drugih. Večera se že veseli, ker vé, da v sladkem spanju novih moči zadobi. Vendar pa se prej ne vleže, kakor vé, da je njegova živina z vsem preskrbljena. Potem še se le Bogu priporoči in sladko zaspi.

Oh kako pa se ubogi kmet trese, ko se od vseh krajev na nebu črni oblaki privlečejo ter votel grom doni. V veliki stiski se obrne do svojega, do nebeškega očeta, ter stavi vse upanje na-nj. In res! on se ga usmili, ter pusti mesto toče rahel dež na zemljo padati. Čez nekoliko časa spet preljubo solnce zasije in kmet si oddahne ter se veselo nasmeje. Slovenci toraj, kateri ste večinoma kmetovalci, stavite tudi v tem letu vse svoje upanje v našega najboljšega očeta v nebesih in videli boste, da vas ne bo zapustil. Bog Slovenca ne zapusti!

Ivanjski.

Gospodarske stvari.

Pesa.

Za peso ne sme biti zemlja ne pretežka, ne prelehka. Pretežka bi bila ilovica, katera mokroto drži. Prelehka bi bila peščenina, katera mokroto naglo odpušča. Pesa torej potre-

buje tla, ki mokroto sicer izpuščajo, pa jo vendar nekaj časa držijo. Najboljša so taka tla, katera tudi pšenici in ječmenu ugajajo, t. j. obilna, ki se dajo globoko orati, n. pr. do 25 centimetrov, in katera imajo pod seboj peščenino. Slednja namreč nepotrebno mokroto na sebe vleče.

Zemlja mora biti rahla, nekaj zato, da se kal nagleje razvije, nekaj, da se korenine ležje vrijejo, nekaj pa tudi zato, da je obdelovanje zložnejše. Razume se, da so bolj težka tla v suhih letih, ležja tla pa v mokrih letih ugodnejša, kakor vsaki rastlini, tako tudi pesi.

Gnoja ji nikdar ni preveč. Šest ali osem sto centov navadnega gnoja na oralo je ravno prav. Razun tega pa si pesa tudi prav dobro pomaga, ako ji tla z gnojnico močiš, ali s pelom, lugom itd. trosiš.

Globeje ko ji orješ, boljše je. Najbolje je, da ji že jeseni izorješ, spomladi pa tla še zrahljaš. Očistiti moraš njivo tudi vse zeli, katera peso v rasti ovira.

Na dvojen način se sadi pesa. Ali se namreč seme naravnost na njivo seje, ali pa se sadike v posebnih gredah vzgajajo, in tiste potem na njivo presadijo. Ako se pesa neposredno na njivo seje, naj se to zgodi meseca aprila ali začetkom majnika. Potegnejo naj se križem po ogonih plitve brazde za kako polovico metra narazen. Na mestih, kjer se one brazde križajo, naj se vsejejo po 3 ali 4 semena.

Kjer se pa pesne sadike presajajo, naj se to godi tako-le: Grede morajo varno lego imeti, ter se morajo že jeseni za to pripraviti in pognojiti. Zarano spomladi naj se v te grede seme vseje za kakih 18 centimetrov narazen. Sadike naj se marljivo čistijo plevela. Do srede majnika ali do začetka junija morajo sadike tako močne biti, da se dajo presaditi. Presadijo pa naj se ali pred kakim dežjem, ali pa po dežju. Ako je vreme suho, morajo se zalivati. Gotovejša, pa tudi krajša pot je, ako peso koj naravnost na njivo vseješ. Le tam, kjer se njiva ni mogla o pravem času za to pripraviti, naj bi se s sadeži poskusilo.

Pesa je raznovrstna. Vrtnarji poznajo kakih 25 različnih vrst. Pri nas je najbolj navadna rudeča, okrogla ali podolgovata. Ali debelejša od te je, in toraj se tudi bolj priporoča, rumena, podolgovata pesa.

Sejmovi. Dne 28. februarja v Kamnici, v G. Sušicah in na Vidmu, Dne 1. marca na Planini, dne 3. marca v Lučanah in v Oplotnici in dne 4. marca v Vuzenici.

Dopisi.

Od Zidanega mosta. (Šolsko društvo.) Dne 30. prosinca t. l. ustanovil se je stalni odbor podružnice sv. Cirila in Metoda za Zi-

dani most in okolico. Izvoljeni so sledeči gospodje: Načelnikom preč. g. Karol Gmeiner, župnik v Sirji. namestnikom g. Ferdo Roš, veleposestnik v Dolu; tajnikom g. Tone Požar, nadučitelj v Radečah, namestnikom vlč. g. Rudolf Raktelj, kaplan v Dolu; denarničarjem g. Matej Pintar, kaplan v Radečah, namestnikom g. Janez Mlinar iz Loke. Iz stalno izvoljenega odbora je razvidno, da je delokrog naše podružnice silno velik ter bodo gospodje, ki so težko delo prevzeli, dosti morali žrtvovati, da bode njih delo gledé prevažnega namena, osobito naše podružnice rodilo zaželeni sad. Toda že na dan ustanovitve so cenjeni udje pokazali, da prav dobro razumejo, zakaj se je podružnica ravno na Zidanem mostu ustanovila. Od daleč in od blizu počastilo nas je nad štirideset samih odličnih navdušenih narodnjakov. Zbirali smo se v slavno znani hiši preblage gospé Potčinove. Njeno ime je vsestranski in v vseh krogih čislano. Prvi počastili so nas preč. g. župnik iz visokega Razbora, ki vsakokrat in pri vsaki priliki s svojimi neustrašljivimi moži pokažejo, da jim pot za narodne pravice nikoli ni predolga. Iz srca smo se pa veselili, da so nas gospodje iz Dola in Hrastnika, med katerimi samo naj omenimo izvrstnega narodnjaka in veleposestnika g. Roša, na dveh vozéh obiskali. Udje iz Loke, med njimi pogumni slovenski gospodarji, pa so čvrsto pokazali, da so dobro podučeni o blagem namenu našega društva, ki samo meri na to, da se slovensko šolstvo podpira ter da se slovenski otroci podučujejo na katoliško-narodni podlagi, da se reši, česar nam še kruti sovražnik ni vzel. Od naših sosednih bratov, katere samo voda loči, ki so pa ene misli z nami, videli smo odlične ude iz Radeč, iz Dobovca in celo iz daljnega Št. Janža. Podružnica šteje do sedaj 105 udov med temi 11 ustanovnikov, 75 letnikov in 19 podpornikov. Če pomislimo, pod kako neugodnimi razmerami se je podružnica osnavljala, moramo z zadostenjem začetek prav lep imenovati; novi udje vedno pristopajo. Gosp. J. v R., ki se je izrazil, da se je podružnica mirno in res pravilno, mirno, dostojno in pošteno ustanovila ter je trdil, da so se ustanovitelji nekako bali, odgovarjamo prihodnjič, pri katerej priliki še bodeš čestiti čitatelj mnogo zanimivega iz našega kraja izvedel.

Z Radla ob Dravi. (Razne reči.) „Prid' vrh planin — Nižave sin“, tako smo veselo prepevali tukaj na Radlu skoro 4 tedne. Popolnoma spomladansko vreme bilo je na južni strani Radla. Snega skoro ni bilo tamkaj videti in ljudje so ob nedeljah in praznikih, pa tudi drugokrat po tratah ležali in se proti solcu gregli. Take zime so tukaj pogosto, med tem, ko pri Dravi oster mraz brije, da pod nogami škriplje. Sedmega svečana je le sever prital iz Nem-

škega nevarne oblake, kateri sô nekoliko snega vrgli po Radlu in ga pobelili. Zato pa je verjetno, da tukaj ljudje v čistem zraku in mnogokrat po zimi v prijetnem vremenu, bolj kakor v dolinah znatno visoko starost dočakajo. V pretečenem letu sta dva v zakon stopila čudne starosti. Ženin bil je 74, beri: štiriinsedemdeset let star, nevesta pa 59; vkup sta imela 133 let. To je redka prikazen. Več ljudi pa se tukaj nahaja od štrtega in petega leta našega stoletja; ena je rojena celo 1801. Pretečeno leto bilo je tudi precej dobro, bolj sušno, kakor mokro leto in to je tukaj važno, ker more turkinja dozoreti. Zrnja bilo je po volji. Sliv, jabelk in hrušek toliko, da smo mnogo tolklje ali mošta napravili. To je zelo važen pridelek za delavce. Cveteti je bilo začelo drevje po toplih vetrovih in torej ni pozeblo. Eksekutivne prodaje posestev že tukaj dolgo ni bilo nobene. Posebno veselje pa nam je naredila družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Poslala je za Remšniško šolo 6. svečana 1000, beri: tisoč gold., koje smo z velikim veseljem in hvalo vzprejeli. Svetujemo pa vsem šolam ob meji, naj se obrnejo na omenjeno družbo, kakor smo bili tukaj storili. Od deželnega odbora Štajarskega nismo dobili posojila, ker isti je menda na šolo na Kisli vodi bolj mislil, kakor pa na nas, in jej je obljubil dati 2000 fl. iz deželne blagajnice. Toraj družba sv. Cirila in Metoda ima za nas srce in nam hoče pomagati, Nemški „šulverein“ pa naj skrbi za svoje nemške otroke, saj Nemci ne ležijo na bankovcih, da ne bi pomoči potrebovali, mi pa bomo za naše šole že skrbeli. Govori se celo, da bodo Kapljičani tudi raje od družbe sv. Cirila in Metoda podpore prosili, kakor pa da bi svojo lastno kri s prusaškimi groši zastrupili. Ako niso obsedeni od hujškača doli pri Dravi, bodo to gotovo storili. Isto brezversko človeče se boji, da bi moralo samo v peklu iti, zato hoče Kapljičanom otroke pokaziti s prusaško-nemškim liberalizmom; kajti, ako šolarji slovenski brati ne bodo znali, se tudi krščanskega nauka ne bodo mogli učiti.

Iz Vranske okolice. (Lep spominj.) Ko naslednje vrstice častitim čitateljem „Slov. Gosp.“ pred oči pridejo, se je začel že resni čas — sveti post. In prvo poročilo o tem času naj čast. čitateljem naznani tudi resno, tužno žalostno vest. Dne 3. febr. t. l. namreč je na Vranskem umrl veleposestnik, gospod Franjo Šentak, mož, ki zasluži, da mu tudi „Slov. G.“ nekaj vrstic posveti. Nepozabljivi mi ostanejo trenotki, ko sva s prijateljem na svečnico že proti večeru šla rajnega g. Šentaka obiskat; večkrat je svojo velo roko že s težavo vzdignil in jo v slovo podajal in ko je rekel besede: „bomo šli“ — In res — nekaj dni pozneje je nehalo biti to preblago srce! „Blagor mu, ki se spočije“,

res blagor ranjcemu! Kakor trdno upamo, „lepše solnce njemu sije, lepše zarja rumeni!“ Prestal je mnogo, mnogo bolečin, čeravno je bil še le 46 let star. Po okolici se je naglo razširjala vest o smrti blagega moža in gotovo je vsak, ko je to žalostno novico zvedel, vzdihnil: škoda za njega! In da je to res, to vé cela Savinjska dolina in še dalnejši kraji okrog, kajti malo je mož, ki bi tako znani bili in tako daleč okrog, kakor je bil rajni gosp. Šentak. V soboto, dne 5. t. m. spremljalo je brezštevilno ljudstvo pozemeljske ostanke rajnega na mirodvor. Govorilo se je sploh, da Vransko tacega pogreba še ni videlo! Ljudi se je kar trlo in še zmiraj je prihajal voz za vozom k pogrebu. Posebno veliko jih je prišlo iz Žavca, od koder se je bil rajni g. Šentak preselil na Vransko. Pet duhovnikov je prišlo k hiši umrlega po rakvo, katera se je najprvo prenesla v farno cerkev. Tam so domači g. župnik s prižnice z ginljivimi besedami opisali življenje in dejanja rajnega in v imenu navzočih jemali slovo od njega! Menda ga ni bilo v cerkvi očesa, ki bi se večkrat ne porosilo v solzah žalosti po rajnem! Po mašah in mrtvaških molitvah smo šli proti mirodvoru. Videli si v dolgih vrstah goste iz cele Savinjske, Šaleške doline, Kranjskega itd. Vse imenitno in ubogo, staro in mlado je šlo za rakvo toliko spoštovanega rajnega! Veliko in prekrasnih vencev je bilo položenih na rakvo. Videli si domačo in Žavško požarno brambo, „Savinjskega sokola“ itd. Pa še veliko več bi bilo duhovnikov in ljudi, ko ne bi ravno ob tistem času pokopavali č. g. župnika v Št. Martinu na Paki, Jerneja Coceja. Žalostno so zadnjokrat zapeli zvonovi rajnemu „smrtno pesem“, zvonovi, katere je rajni tako vestno slušal. Zbrani peyeci mu zapojó pred odprtim grobom zadnji pozdrav, zadnje slovó! Zagrnila se je zemlja, ki je pokrila ostanke tako blagega moža! Svetlo solnce je pošiljalo zadnje žarke v črni, temni grob! — Kaj je bil rajni svojej družini, svojemu narodu, mi ni treba praviti, saj njegova dela dosti oznanjujejo! Moje vrstice sklenem z besedami, ki so jih g. župnik v cerkvi govorili, namreč: Blagor njim, ki v Gospodu zaspé, kajti njih dobra dela gredó za njimi! In rajni je imel dobrih del! Koliko solz je on posušil in koliko žalostnih potolažil! Spavaj mirno, blago srce! Truplo sicer počiva, a tvoj duh živi med nami, tvoj spomin!“

Z Ribnice na Pohorji. (Naše ceste in okr. zastop.) Vsak človek na svetu ima s kom svoj križ, tako tudi mi Ribničani se nemalo jezimo z našimi cestami. Plačujemo jih vsi davkeplačilci, a žalibog rabiti, kakor našim potrebam ugaja, jih ne moremo in — ne smemo. Vsak, kdor naš kraj pozna, vé da je tukaj glavni pridelek kmetu gozd; to priča tudi morda blizo sto pil ali žag ob dveh potokih naših. Kako

silno težavno in zoperno torej je, ko imamo ceste tik potokov in zraven žag, pa ne smemo po njih voziti z dvokolesnim v teh krajih zavoljo strmih potov edino rabljivim vozom, tako namreč, da se plohi zadej vlečejo ali „štrajfajo“. Če tako obloženega voznika srečajo žandarji, brzo ga zatožijo pri ces. kralj. okrajnem glavarstvu in nasledek temu je, da je dotični kaznovan najmanj za 1 goldinar globe. Koliko nevolje vlada vsled tega pri nas, si lahko mislite, kajti mnogo je takih kmetov, da vozijo po strmem bregu plohe na cesto in če le za ped ceste rabijo in so zatoženi, morajo že plačati kazen. Kmetje se po pravici jezijo, češ: mi plačujemo cesto, pa je še rabiti ne smemo, kakor nam ugaja; zakaj nam toraj je? — Če bi nam tukaj gg. poslanci naši kaj pomagati mogli, gotovo bi jim bila cela Ribnica iz srca hvaležna! — Dne 12. do 13. febr. je debel in rahel sneg naredil mnogo plazov na ceste, tako da smo jih še le dne 14. febr. zopet odrsali in odprli. Na cesto od Velike gore je slav. okr. zastop mariborski dobil delalcev v nedeljo po 1 gld. najete, a naš marenberški nima za to denarja, raje ga daruje „šulvereinu“. Zato smo morali kmetje sami napraviti tir in to menda zato, da nas marenberški barusasti deda navrh še graja, češ, mi smo zadnji spraznili cesto. Dá kričati, grajati in obrekovati nas, to znajo gg. okr. zastopa, čem reči marenberški nemčurji, a delati moramo pa sami; gospodje so pri cesti le, da delajo „kšeft“ zraven. To je slika naših razmer, ki gotovo jasno kaže, kako potrebno bi bilo našemu okr. zastopu po višjej oblasti pokazati, kje naj rabi izročene mu denarje in kakšen je sploh namen njegovega delovanja. Kmetobranski.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Ročno pismo svitlega cesarja sklicuje delegaciji, avstrijsko in ogersko, za dne 1. marcija t. l. v Budo. Treba jima bode dovoliti kacih 40 milijonov za oboroženje skupne armade. Zadnji petek je bil v pričo svitlega cesarja zbor višjih generalov. Zbor je trpel skorej štiri ure, kaj pa da se je v njem sklenilo, se vé, da še ni znano. — Doslej je troje poslanec, ki so bili udje nemšk. kluba, odložili poslanstvo. Med njimi je tudi dr. Foregger ki je zastopal Celje in tov. Če je resnica, kar se piše sedaj o tem možu, smejo ga pač njegovi volilci biti kaj veseli! — Na Dunaju se je zadnji petek ustanovilo katoliško šolsko društvo. Pri velikem zboru je bilo veliko visocih, svetnih in duhovnih gospodov. Da pa je že tacega društva treba v našem katol. cesarstvu, to dela duh, ki veje iz naših šolskih postav. — V nedeljo so svoje ravnanje gledé nemšk. kluba v

Gradcu dr. Ausserer in tov. zagovarjali vpricho pešice svojih privržencev, le ti so jim nato se ve, da izrekli svoje polno zaupanje in gg. poslanci zatorej ne bodo odložili poslanstva. Težko delo ravno to ni bilo. — Novi krški škof bodo že na praznik sv. Jožefa posvečeni, slov. ljudstvo jih bode vzprejelo spodobno a lahko se ve, da mu bode težko pri sreč, ko bode svojega višjega pastirja videlo pa ne zastopilo. — Vrbovsko jezero pri Celovcu je bilo to zimo prek in prek zamrznilo. Volitev poslanca za slov. Velikovski okraj bode dne 13. marcija, doslej se še Slovenci niso odločili, ali bodo volili ali pa ostali doma. Za zlo bi jim človek ne mogel jemati tega, saj sedanja vlada ni še ničesar storila za-nje. — V Ljubljani je v noči od srede na četrtek pogorelo deželno gledališče do tal, na srečo pa je to bilo že pozno v noči in gledališče torej prazno. Zavarovano je bilo pri tržaški zavarovalnici za 82.000 gld. Kupčija s tenkimi deskicami je nekaj let na Kranjskem veliko vrgla, sedaj pa je h krati prenehala ter ne marajo Italijani več tacihi desek. — V starodavni Ogleji na Primorju je bil velik požar ter je zgorelo necemu posestniku 8 parov volov in 1 konj. Za Erjavčev spominek so nabrali po vseh slov. krajih skupaj doslej 660 gld. — Lloyd, to je društvo v Trstu, ki prevažala ljudi in blago po morju, terja od države 1½ milijona podpore, a vlada mu ne mara dati, saj društvo ne opravlja prevoženj zastonj. — Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda ima že v vsem 75 družbenic. — V Opatijo pride koncem t. m. sopet prevzv. cesaričinja Štefanija ter ostane ondi delj časa. — V Zagrebu so dva človeka deli na tožno klop, ker sta pri neki veselici napila ruskemu caru ter so ju obsodili za leto dni v ječo. — Kakor v zboru na Dunaju, tako so tudi Madjarski poslanci brez ugovora vzprejeli načrt postave, v kateri se dovoli denar za črno vojsko.

Vnanje države. Bolgarska deputacija se vrne v malih dneh domov a ne prinese domov nič kaj veselih reči. Besede, nič, kakor k večjemu lepe besede so moške dobili pri vladah, ki so jih prosili pomoči. V tem pa so v Bolgariji vedne zarote zoper sedanjo vlado in malo je upanja, da si ona še vtrdi tla a tudi Cankov nima sreče, tovnjej je še z vso silo ušel smrti ter se poda sedaj bojda na Rusko. — Turčija ne pride do pokoja ter se boji sedaj ustaje v Makedoniji, kjer se prebivalstvo obrača bolj na grško stran. — Srbski kralj, Milan, je rad na avstrijskih tléh in je sploh prijatelj našega cesarstva. Sedaj se govori, da obstoji neka vojna zveza med njim in našim cesarstvom. Rusiji bi ona ne bila po volji, pa kaj bi storila, ko bi bilo na oni zvezi kaj resnice? — Rumunski kralj ne bi rad privolil Rusom, da bi skozi njegovo deželo šli v Bolgarijo. — V po-

nedeljek so bile po vsej Nemčiji volitve za državni zbor, za gotovo še ne vemo pa sodimo, da dobođe Bismark prijazno večino. Katoliška cerkev sedaj leže diše v Nemčiji ter se vračajo va-njo že duh. redi, ki so jih bili poprej izgnali. — Angleška vlada nagiba se čudno na stran Nemčije ter ne mara francoske republike, na drugi strani pa se njej Rusija vidno približuje. Do kake zveze pa še te dve državi niste prišli, pač pa se trdi, da še obstoji neka zveza med nemško, avstrijsko pa italijansko državo. — Francozi so veliko konj pokupili na Nemškem in Danskem, sedaj pa jih kupujejo že na Španjskem, vzemó jih za vsako ceno — če je resnica. Nam se zdi, da ima pri tem veliko posla nemška domišljija. — Predsednik v ital. ministerstvu je Depretis in so povprek vsi prejšnji ministri v sedanjem, samo vojni minister bode drug. Tedaj pa ostane tudi v razmerah ital. vlade do drugih pri starem. — Sv. Oče bode imeli dne 14. marcija tajno, dne 17. pa javno konsistorije. — Po osrednji Afriki potuje dr. Holub, avstrijec, in bil je počil glas, da so ga zamorci umorili. K sreči pa se to ni zgodilo, pač so ga bili baje napadli, toda ubili so mu le enega spremljevalca. — Iz dežele Massauah, kjer je postalo Italijanom precej vroče, se poslej ne sliši še druga, kakor da so vojaki iz Italije srečno tje prišli.

Za poduk in kratek čas.

Čudno zdravilo za mrzlico.

Mrzlica je kaj sitna bolezen, kajti kogar mrzlica popade, temu je zdaj mrzlo, zdaj vroče, pa ne eno, ne drugo ni prijetno. To je vedel tudi kmet Hostnik, čegar žena je bila mrzlico dobila, ter si je mislil: „Moji ženi se mora pomagati“ in se je mahoma odpravil v mesto po zdravilo za mrzlico.

V mestu je Hostnik kar prvega človeka, ki ga je na ulici srečal, vprašal, kje da bi se dobilo zdravilo za mrzlico, in ker je vprašanec bil ali muhast ali slabe volje, pokazal mu je neko hišo, češ, tam le stanuje tak mazač.

Mazač je za lekarja žaljiva beseda, česar pa Hostnik ni vedel, ampak on je mislil, da se tisti gospod, ki zdravilo za mrzlico daje, tako piše, zatorej nič hudega sluteč gre naravnost v lekarno, klobuk malo privzdigne in se nakloni, potem pa prav pohlevno reče: „Dobro den; ali so tu gospod Mazač?“

Lekarja je ta nenavadni in razžaljivi pozdrav razsrdil, torej osorno vpraša: „Kaj bi rad, ti butelj?“

Kmet še ni nič hudega slutil, torej spet prav ponižno pravi: „Gospod Mazač, za mrzlico bi rad imel zdravilo. Za mene je sicer proti mrzlici najboljšo zdravilo topla peč, a moji ženi

pa to nič ne pomaga, ker jej je še tako prevroče. Prosim torej za zdravilo proti vroči mrzlici“.

Lekar že itak jezen je mislil, da se kmet iz njega samo norca dela, zato mu dá kar brez obotavljanja dve topli zausnici.

Hostniku je po njima na celem telesu toplo postalo, zato je res mislil, da je to pravo zdravilo za mrzlico. Ponižno torej vpraša: „Kaj pa sem dolžen?“

Lekar se pa zadere nad njim: „Neumni butelj ti, če ne greš takoj s tem, kar imaš, dam še ti jih več“.

„Ni treba ne, bode že dovolj“, odgovarja Hostnik gredoč iz lekarne, in ko domu pride, najde ženo v postelji, ker jo je že spet mrzlica tresla.

„Ali si mi prinesel kakšno zdravilo za mrzlico?“ vpraša ga žena, ko je bil v hišo stopil.

„Seveda“, odgovori mož in v tem jej da gorko zausnico, da jo samega strahu takoj zima in vročina mine, ker ni vedela, kaj da to pomeni. Še le čez nekoliko časa si upa vprašati moža: „Ljubi moj mož, kaj pa pomeni to?“

„No, ljuba moja, pravi Hostnik, to je zdravilo za mrzlico, ki sem ga v mestu dobil. Mene je v mestu in po celem potu prav dobro grelo, torej bode menda tudi tebe. Sicer pa je to samo polovica zdravila, katerega sem zastonj dobil; drugo polovico še le tedaj dobiš, ako bi bilo potrebno“. Mrzlica se ženi ni več povrnila, kakor da bi jo res bila zausnica napodila.

Nekega dne je Hostnik imel pot v mesto; takrat mu je žena rekla: „Pravil si mi, da si zdravilo za mrzlico bil zastonj dobil; nesi pa zdaj par pišancev gospodu zato, ker mi je zdravilo tako hitro pomagalo“.

Mož je djal pišance v koš in jih nesel v mesto gospodu lekarju. Nesreča je hotela, da zdaj ni bil gospod sam v lekarni, ampak njegov namestnik. Hostnik gleda nepoznanega gospoda ter mu reče: „Zadnjič so mi gospod Mazač nekšno zdravilo za mrzlico dali, pa niso hoteli nobenega plačila vzeti, zato pa jim je zdaj moja žena par pišancev poslala, ker jej je zdravilo tako hitro pomagalo. Kje pa so zdaj tisti gospod?“

„Ni ga tukaj, pravi namestnik, sicer pa jaz tudi rad pišance jem, le dajte jih sem“.

„Meni je vse jedno“, reče Hostnik ter da pišance lekarjevemu namestniku, potem pa svojo težko roko iztegne in mu strašno zausnico priloži rekoč: „Jaz sem doma le polovico zdravila porabil, in za to imate te-le pišance, drugo polovico pa sem nazaj prinesel ter vam ga s tem-le povrnem“.

Preden se je bil lekarjev namestnik zavedel o nenadani zausnici, jo je Hostnik že bil pobrisal.

Ko je potem lekarjev namestnik pri gospodu lekarju o tem se pritoževal in se grozil, da bode kmeta tožil, tolažil ga je gospod, naj le bo miren zavoljo te zausnice, saj ni bila njemu namenjena, ampak gospodu lekarju; on jo je le dobil, ker si je gospodove pišance prilastil, kdor pa po tujem blagu svoje roke steguje, mora biti pripravljen na vsakovrstne sitnobe in kazni.

J. S.

Smešnica 8. Lovec je prežal že pozno v noč na lesico, toda ona še zmerom ni hotela iz brloga. Nevoljen vrže pa sedaj lovec puško na ramo ter reče: „No, čakaj pa ti, prismoda, na-me, ne maram, če do jutra!“

Razne stvari.

(Na znanje.) V ponedeljek dne 28. febr. bode volitev okr. odbora pri sv. Lenartu v slov. goricah. Slov. ljudstvo pričakuje od mož, ki jih je volilo v zastop, da bodo v odbor izvolili same značajne in vrle sinove slov. goric.

(Bralno društvo.) Kmetško bralno društvo pri sv. Lovrencu na kor. žel. je imelo zadnjo nedeljo svojo veselico in se mu je ona v najlepšem redu izvršila. Še srenjski berič, ki je bil „vohat“ prišel, je ni motil.

(Brez potrebe.) Kakor slišimo, kroži po Mariboru in brž ko ne tudi po drugih mestih neko pismo, v katerem se izreka g. J. pl. Heinricherju, predsedniku okr. sodnije v Celju, zaupanje. Da prinese g. dvornemu svétniku tako spričevalo kje kaj koristi ali pa da mu ga je poprek kje treba, o tem ima pač lahko človek svoje dyome.

(Vojaški nabor.) Rekrutba za inf. reg. štv. 87. bode te-le dni: 1. marcija za Celje, 2.—8. za Celjsko okolico, 10.—12. za Brežice in okolico, 13.—16. za Kozje, 17.—18. za Šmarje, 21.—22. za Rogatec, 23.—31. za Ptuj, 2.—5. aprila za Konjice, 13.—16. aprila za Slov. Gradec, 18.—19. apr. za Šoštanj, 20.—21. apr. za Mozirje in 22.—23. aprila za Vransko.

(Oče in sin.) Martin Zupanc, gostač v Novi vesi pri Celju, je dne 23. nov. l. l. svojega 22 let starega sina pretepel, ter je le-ta dva dni pozneje umrl. Oče bode pa sedel sedaj 10 let.

(Mráz.) Zmrznil je J. Prepadnik, posestnik iz Luč, na poti, ko se je iz Gornjega grada vračal domov, J. Gumze, posestnik v G. Lešah, pa na poti iz Poličan.

(Obsodba.) Anton Bregant, kovač v Orehovi vesi, bil je lani ubil svojo ženo ter je zato sedaj dobil 4 leta težke ječe.

(Nesreča.) V logu ob cesti proti Selnici sta une dni dva moža sekala drva, v tem pa je smreka, ki sta jo bila nasekala, tako nesrečno padla, da je P. Namestniku glavo zdrobila.

(Opominj.) V časih dobi naše upravnništvo naročilo in to v ostrih besedah, naj si plača kje kaj iz zneska, ki ga je bil kdo za „Ljudsko knjižico“ poslal. Za to opomenimo tu našim bralcem, da ni kat. tisk. društvo in torej tudi ne „Slov. Gosp.“ ali pa tiskarna sv. Cirila bila nikoli v kaki zvezi z „Ljudsko knjižico“. Njo je izdal g. Lav. Kordeš na svojo roko in zadnje leto jo je tudi tiskal v lastni tiskarni. Ker so mu jo pa kmalu zaprli, za to „Ljudska knjižica“ ni več prišla na svetlo. Kdor mu pa je toraj za-njo poslal denarja, do bode ga nazaj javaline na — nikoljev den.

(„Štibernica.“) Na steni c. kr. davka-rije v Mariboru je stalo do letos še „štiber-nica“ zraven „k. k. Steueramt“. Letos pa so tudi to besedo zbrisali. Dobri dve tretjini davka pride iz žepa slov. kmeta, a ta kmet se vé, da ne zasluži, da bere vsaj na steni, kje da se mu denar vzame, kedar ga prinese tje.

(Pri peči) Žena Jos. Wiederhoferja, mesarja v Trbižu na Koroškem, je bila sedla k peči, v kateri še je gorelo, ter je ondi za-spala. V tem pa se ji je na vroči peči obleka unela in nesrečna žena je zgorela.

(Terno.) V Zili na Koroškem je bila neka ženica v loteriji terno zadela in jej je ta 80 gld. vrgla. Sosedu pa so ti denarji v oči bodli, za to se je v noči preoblekla v hudiča ter od starke terjala ali denar ali dušo. Na nesrečo „hudiča“ pa sta v istem hipu stopila žandarja v hišo in se vé, da sta vzela „hudiča“ s seboj — v ječo.

(Slovstvo.) Postava o „črni vojski“ je sedaj v 2. natisu izšla in ako je komu za-njo, ona je v tej obliki vredna priporočila. Dobi se po 12 kr. pri Jos. Jurik, pisateljici v Slov. Gradcu.

(„Koroške bukvice.“) Prejšnji urednik „Mira“, g. Fil. Haderlap, izdal je zvezček koroških povestic pod naslovom: „Koroške bukvice“ ter misli izdati poslej vsak mesec enak zvezček, ki šteje 32 malih strani, po 15 kr. Ko bi mož ne bil zinil o necem novem slov. pravopisu ter bi ga s pomočjo „Kor. bukvic“ ne vpeljal, bili bi mi morebiti „Koroške bukvice“ priporočili, sedaj pa bi nam žal djalo, za vsako besedo.

(Potres.) V gorenji Italiji, v Turinu, Genovi in drugih mestih je bil v sredo jutro močen potres. V Nizzi je podrl eno hišo in je troje ljudi pod njo pokopal.

(Nevarna igrača.) Pastirček pri J. Grubnu, posestniku v Vuzenici, je igral s puško ter ni vedel ali ni na to porajtal, da je bila nabita. Puška se mu je na to izprožila in Grub-nova hčerka se je zgrudila mrtva na tla.

(Požar.) V Dornavi pri Ptujju je posest-niku J. Toplaku hiša, hlev in škedenj do tal pogorela. Živino so na srečo še oteli.

(Novi čevlji.) Nek amerikkansk čevljar naznanja, da izdeluje čevlje iz papirja. Ako mu gre kaj vere, so taki čevlji lepši in povrhu še trpe dalje, kakor pa čevlji iz usnja.

(Žganje.) Iz Male Varnice pri Leskovcu je J. Emeršič na potu iz Ptujja precej žganja popil in je zato, kakor že veliko drugih, po-toma obležal. Zima, da si ni huda bila, za-nj je bila huda, ker je vsled žganja zmrznil.

(Župan.) V občini gornje sv. Kungote pri Mariboru voljen je za župana Ladislav vit. Rabzevič. Kakor kaže ime, je novi župan ve-lik Nemec in to ves od pet do glave. Naši Nemci so ga lahko veseli.

(Promet.) Savinjska posojilnica imela je leta 1886. 161,386 gld. 30 kr. prometa. Re-servna fonda znašata koncem leta 4588 gold. 67 kr. in ker se bode čisti dobiček od leta 1886 v znesku 1128 gld. 92 kr. tudi rezervnima fondoma pripisal, tedaj je skupni rezervni fond 5717 gld. 59 kr. znašal.

(Za nagrobni spominek) Božidarju Raiču, so nadalje darovali sledeči gg. rodoljubi: Čast. g. o. Škender Sovič, župnik pri sv. Trojici v Halozah 21 fl., Slavni „Ljubljanski So-kol“ 25 fl., g. dr. J. Vošnjak nabiral je v Ljub-ljani 30 fl., č. g. J. Vurovič, župnik iz Cvet-lina na Hrvaškem, č. g. And. Einspieler v Ce-lovcu, č. g. V. Kolar, č. g. Fr. Pignar, župnik pri sv. Kungoti, č. g. L. Herg, kanonik v Ma-riboru, Neimenovani, po 5 fl., č. g. dr. Jože Pajek, prof. v Mariboru 4 fl., g. dr. Dr. Prus, zdravnik v Konjicah 3 fl., č. g. Lav. Vojska, župnik iz Bednja na Hrvaškem, č. g. Matjašič Jurij, stolni prošt v Mariboru, č. g. Orožen I., stolni dekan, č. g. Kosar Fr., kanonik, po 2 fl., č. g. A. Vodusek, župnik v Leskovci, č. g. dr. Iv. Križanič, kanonik v Mariboru, č. g. dr. Fr. Žagar, prof. v Mariboru, č. g. J. Kukovec, žup. pri sv. Andražu, po 1 fl. Vkup 124 fl. Vsem g. dariteljem srčna hvala! Odbor.

(Duh. spremembe.) Č. g. Matija Gor-šič, na zadnje kaplan pri sv. Vidu poleg Po-nikve, je v ponedeljek dne 21. t. m. umrl v Gradcu pri usmiljenih bratih in so ga ondi na pepelnico pokopali. Naj počiva v miru!

Loterijske številke:

V Gradcu 19. febr. 1887:	4, 40, 12, 9, 50
Na Dunaju „ „	53, 90, 52, 46, 79

Prihodnje srečkanje 26. februvarija 1887.

Bukve božje v naravi.

Te bukve se dobé v prijetni besedi in snažni obliki za revnih 45 kr. s pošto vred vedno v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Vredne so svojega denarja.

Mladenič 18 let star, pohleven, marljiv, zvest, skrben, trezen in čvrstega zdravja, od svojih prvih šolskih let pri cerkvi kot ministrant in zatem mežnarski pomočnik išče **mežnarsko službo**. Blage ponudbe pod naslovom: A. P. R. F. 18. po uredništvu „Slov. Gosp.“

1—3

Oznaniło.

Ker se nahajajo v koledarjih za l. 1887 gledé letnih in živinskih sejmov v Dobovi pri Brežicah krivi podatki, se s tem naznanja, da se vršijo v Dobovi sejmovi:

Dne 31. januarja vsakega leta.

„ 26. marcija	„	„
„ 25. aprila	„	„
„ 15. julija	„	„
„ 15. septembra	„	„
„ 9. decembra	„	„

Ako je kateri izmed imenovanih dneh nedelja ali praznik, vrši se sejem prihodnji delavnik.

Srenjsko predstojništvo v Velikem Obrežju, dne 3. februvarija 1887.

Srenjski predstojnik:
Andrej Kovačič.

Na prodaj

je moja njiva vl. štv. 233 na „štúki“ pri Veliki nedelji. Dopisi se naredijo na **Fran-a Petek** na Ljubnem pri Celju. 1-2

Potovanje v zlato Prago in Velehrad

Spisal **A. Vakaj.**

Knjižica velja s poštnino vred 50 kr. in se dobi pri pisatelju samem pri sv. Ani (pošta Mureck) ali pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Naznanilo.

Stavba novega šolskega poslopja v Lehnu, okraj Maribor, se v proračunu 8030 gld. 59 kr. po dražbenem načinu (minuendo-licitacija) dne 3. marca t. l. ob 12. uri opoldne oddaje.

Položiti se mora 10 % vadije. Plan, proračun in stavbeni pogoji se lahko pogledajo pri podpisnem šolskem svetu.

Krajni šolski svet v Lehnu, dne 7. svečana 1887.

2—2

Predsednik: **Osvald.**

V lekarni pri „Zamorcu“

na Dunaju, Tüchlauben 27

se dobijo vse zdravilne specialitete in zdravila vsaki dan po pošti. 5—24

Vabilo.

Odbor Savinjske posojilnice v Žavcu vabi uljudno svoje ude k rednemu občnemu zboru v nedeljo dne 27. februvarija 1887 ob 3. uri popoldne v občinsko pisarno v Žavcu.

Ako bi pa ob 3. uri ne prišlo sklepčno število udov, skliče se ob enem isti dan in v tistih prostorih ob 4. uri popoldne drugi občni zbor Savinjske posojilnice, pri katerem je potem vsako število navzočih udov sklepčno.

Dnevni red:

1. Predlaganje računov za leto 1886.
2. Volitev dveh pregledovalcev računov.
3. Razni nasveti.

Žavce, dne 17. februvarija 1887.

Načelnik.

**Na
znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.**

Najfinejše žganje iz žita	hktl. za 18 gld.
Najfinejša slivovica	„ „ 26 „
„ droženka	„ „ 38 „
Najfinejši Kuba-Rum	„ „ 38 „
Najfinejše rozolije vseh vrst	„ „ 28 „

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem blizo 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike	4 gld. 80 kr.
„ Kuba-Rum	2 „ 90 „
„ prava SirmijskaSlivovica	3 „ 60 „
„ Štajerska višnjevka	3 „ 80 „
„ brinjevka	2 „ 90 „
„ kimmeljnovce	2 „ 60 „

Najfinejše klostersko, Benediktinar	3 „ 80 „
-------------------------------------	----------

Esenca za želodec iz gorskih zelišč, izvrstna zdravilna in okusna pijača proti bolezni v želodcu, kataru in krču v želodcu.

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 „

Vse razpošilja v obležanej kakovosti

grajšćinska žganjarija in tovarna

Benedikta Hertl-a

8-10

v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.